

Riksföreningen för sjuksköterskor inom äldre- och demensvård

Verksamhetsberättelse 2023

Verksamhetsberättelse 2023

Styrelsen för Riksföreningen för sjuksköterskor inom äldre- och demensvård lämnar följande verksamhetsberättelse avseende verksamhetsåret 2023.

Riksföreningens 50:e ordinarie årsmöte hölls 2023-03-30 digitalt via Teams. Efter stadgeenliga årsmötesförhandlingar och efter styrelsemöte konstituerade sig styrelsen enligt följande:

Ordförande:	Moana Zillén, Lund
Vice ordförande:	Ann-Christin Kärrman, Stockholm
Ledamot:	Kristina Iritz Hedberg, Täby
Ledamot:	Anna Swall, Nora
Ledamot:	Frida Ostonen Peelen, Ingarö
Ledamot, kassör och medlemsregister:	Eva Saaw, Köping
Ledamot, sekreterare:	Kristina Nyckelgård, Källekärr
Ledamot, marknadsföring, annonsering:	Helena Johansson, Strömstad
Ansvarig utgivare för tidskriften Ä:	Moana Zillén
Chefredaktör för tidskriften Ä:	Kristina Iritz Hedberg
Webbansvarig:	Moana Zillén

Övriga uppdrag i styrelsen:

- Sammankallande för nätverk för specialistsjuksköterskor Stockholms län: Kristina Iritz Hedberg
- Sammankallande för nationellt nätverk för demenssjuksköterskor: Ann-Christin Kärrman

Vid årsmötet valdes Ellenor Sörqvist och Lena Marmstål Hammar till revisorer.

Till valberedning valdes Anne-Marie Boström och Christèl Åberg.

Riksföreningen för sjuksköterskor inom äldre- och demensvård

Riksföreningen för sjuksköterskor inom äldre- och demensvård verkar för ökad kvalitet och utveckling inom vård och omvårdnad riktad till äldre personer och personer med kognitiv sjukdom/demenssjukdom. I detta ingår att verka för att stärka sjuksköterskans och specialistsjuksköterskans avgörande funktion för en god och säker vård och omvårdnad.

Arbetet sker bland annat genom besvarande av remisser, deltagande vid konferenser, hearings och temadagar och medverkan i nationella referensgrupper. Riksföreningen arrangerar årligen en konferens, Riksforum, riktad till sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor som arbetar med äldre personer och personer med kognitiv sjukdom/demenssjukdom. Vidare delges i medlemstidskriften Ä information om Riksföreningens arbete, aktuell evidens, intervjuer med forskare och goda exempel från verksamheter inom vård och omvårdnad av äldre personer och personer med kognitiv sjukdom/demenssjukdom. Riksföreningens sida www.aldevard.se och Facebooksida sprider information om aktuella aktiviteter och samarbeten.

Spridning av Kompetensbeskrivning för specialistsjuksköterska med inriktning mot vård av äldre är en viktig del av arbetet.

Riksföreningen samarbetar bland annat med Svensk sjuksköterskeförening och Vårdförbundet.

Riksföreningens aktiviteter under 2023

Styrelsemöten och styrelsens interna dialog

Styrelsen har haft 11 styrelsemöten under 2023. Styrelsemötena har skett digitalt, förutom vid ett tillfälle i samband med planeringsdagar då styrelsen träffades fysiskt. Styrelsen hade två fysiska planeringsdagar i Göteborg i oktober. Erfarenheten av att satsa på koncentrerade planeringsdagar är att arbetet är effektivt och ett stort antal ärenden kan avhandlas på djupet. Dialog och kommunikation inom styrelsen har vidare skett via e-post eller telefon i enskilda ärenden såsom remissvar.

Riksföreningens samarbete med Svensk sjuksköterskeförening

Riksföreningen är en sektion inom Svensk sjuksköterskeförening. Styrelsen har varit representerad vid Svensk sjuksköterskeförenings stämma 15 juni 2023 samt vid sektionsdagar. Se även punkterna ”Styrelsens representation” och ”Remissvar”.

Riksforum - Riksföreningens årliga konferens för fortbildning

Riksföreningen arrangerar årligen den uppskattade fortbildningskonferensen Riksforum, och har under flera år gjort detta i samarbete med KompetensUtvecklingsInstitutet (KUI). Riksforum var planerat att äga rum i Stockholm 7–8 december 2023. Dock fattades 7 november ett gemensamt beslut att ställa in konferensen på grund av alltför få anmälda, dels för att det inte kunde garanteras att konferensen skulle gå ihop ekonomiskt, dels för att ett lågt antal deltagare inte skulle ge en meningsfull upplevelse för deltagare, föreläsare och utställare. Det rådande bistra ekonomiska läget i landet, och framför allt läget hos kommuner och regioner, bedömdes ha varit orsaken till det låga antalet anmälda så pass nära inpå konferensen. Många vårdgivare prioriterar inte att skicka personal på extern utbildning när det råder åtstramningar och sparkrav i verksamheterna.

Under december 2023 startade planeringen för 2024 års Riksforum.

Styrelsens representation

Riksföreningen arbetar för en god och säker vård och omvårdnad för äldre personer och personer med kognitiv sjukdom/demenssjukdom. Sjuksköterskans och specialistsjuksköterskans betydelsefulla funktion för en god och säker vård och omvårdnad förs fram. Detta sker bland annat genom att styrelsen, eller del av styrelsen, medverkar i olika sammanhang.

Under 2023 har styrelsen för Riksföreningen varit representerad i följande:

- Fortsatt samarbete med Socialstyrelsen med anledning av framtagande av kunskapsstöd för vård och rehabilitering i hemmet, medverkan i referensgrupp kring texter till kunskapsstödet.
- Samarbete med Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) kring ämnen för kunskapsunderlag från SBU avseende kommunal hälso- och sjukvård.
- Dialogmöte med utredare på Regeringskansliet med anledning av direktiv att utreda frågor om lagstöd för smittskyddsåtgärder på särskilda boenden för äldre och särskilda boenden enligt LSS, bl.a. möjligheter till isolering, testning och kohortvård.

- Styrelseledamot spred information om Riksföreningen i samband med Svenska Demensdagarna i Örebro (cirka 1 420 deltagare) samt vid Stjärnmärkt-konferens (cirka 200 deltagare).
- Dialogmöte med Socialstyrelsen om äldre personer och läkemedel.
- Hearings hos Socialstyrelsen med anledning av regeringsuppdrag att ta fram underlag till en utvecklad nationell demensstrategi.
- Styrelseledamöter medverkade med sin kompetens i webbstödet ”Omvårdnad gör skillnad - för sköra äldre” (Akademiskt primärvårdscentrum, Region Stockholm).

Riksföreningens remissvar

Riksföreningen besvarade under år 2023 följande remisser:

- Remiss från Nationella primärvårdsrådet, arbetsgrupp Medicinsk samverkan och läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård om **Vägledning för samverkande hälso- och sjukvård i hemmet**. Remissen besvarades tillsammans med Svensk sjuksköterskeförening.
- Remiss av betänkande **Utredningen om författningsberedskap inför framtida pandemier (SOU 2023:56)**, som bland annat handlade om smittskyddsåtgärder på särskilda boenden för äldre och särskilda boenden enligt LSS. Arbetet med remissvaret påbörjades under november 2023 (inlämning till Socialdepartementet februari 2024).

Riksföreningen och debatten

Ordförande intervjuades angående nya äldreomsorgslagen av Framtidens Karriär Sjuksköterska (våren 2023).

Styrelseledamot intervjuades angående läkemedelsbrist i hälso- och sjukvården av Framtidens Karriär Sjuksköterska (hösten 2023).

Kompetensbeskrivningar

Under 2023 spreds den nationella **Kompetensbeskrivning för specialistsjuksköterska med inriktning mot vård av äldre** (lanserad 2022) till bland annat lärosäten, arbetsgivare, politiker, Vårdförbundet samt i olika sammanhang där styrelsen medverkade.

Under 2023 fortsatte styrelsens arbete med framtagande av en **nationell kompetensbeskrivning för specialistsjuksköterska med inriktning mot vård vid demenssjukdom**. Under hösten lämnade utsedda referenspersoner synpunkter, och i oktober startade samarbetet med Svensk sjuksköterskeförening kring layout och tryck av kompetensbeskrivningen. Planen är att lansera kompetensbeskrivningen under våren 2024.

Nätverk för specialistsjuksköterskor

Nätverket utökades redan under 2022 till att rikta sig till specialistsjuksköterskor som möter äldre personer och personer med kognitiv sjukdom/demenssjukdom i arbetet, oavsett specialisering. En digital föreläsning för samtliga medlemmar i Riksföreningen planerades i oktober 2023. Den fick dock ställas in pga. avsaknad av anmällda. Frågan om medlemsföreläsningar återkommer under 2024.

Nationellt nätverk för demenssjuksköterskor

Nätverket består av cirka 90 demenssjuksköterskor, verksamma lokalt eller övergripande med samordnande funktioner inom kommuner, regioner och privata vårdgivare. Nätverkets medlemmar kan genom sammankallande kontakta varandra via e-post. Nyhetsbrev till nätverket har skickats ut från Riksföreningens styrelse vid två tillfällen under 2023. Det nationella nätverket vill lyfta fram:

- Demenssjuksköterskornas betydelse för en god vård och omvårdnad
- Evidensbaserad kunskap omsatt i praktisk handling
- Personcentrerat och interprofessionellt teamarbete

Tidskriften Ä

Riksföreningens medlemstidskrift Ä belyser bland annat det senaste inom forskningen kring äldre personer och omvårdnad, och är uppskattad av de mottagare som prenumererar eller får tidningen i marknadsföringssyfte. Riksföreningens ordförande är ansvarig utgivare. En av styrelseledamöterna är chefredaktör, och det finns ett redaktionsråd bestående av sakkunniga inom området. David L Hammar är tidningens ägare. Under 2023 utkom fyra nummer med en upplaga om i genomsnitt cirka 3 000 exemplar.

Riksföreningen på webben och Facebook

Riksföreningens sida www.aldrevard.se ska vara en plattform som berättar vad som är på gång inom Riksföreningen. Till exempel finns publicerade artiklar, intervjuer och remissvar på sidan. Riksföreningen har sedan 2021 en särskild e-postadress, riksfad@gmail.com. Riksföreningens Facebooksida sprider nyheter om Riksföreningens arbete och delger även andra aktuella tips och forskningsrön. Under 2023 lade styrelsens ledamöter ut korta personporträtt på Facebook, i synliggörande syfte. Facebooksidan ökade under 2023 sitt följjarantal med drygt 70, till omkring 590 följare.

Marknadsföring

Styrelsen startade år 2019 aktiviteten Spira, i syfte att öka medlemsantalet. Marknadsföring av Riksföreningen har skett vid aktiviteter som nämns ovan under styrelsens representation och samarbeten, i tidskriften Ä och under arbetet med att rekrytera samarbetspartners till Riksforum (som tyvärr fick ställas in 2023).

Ett mindre antal profilprodukter har under året tagits fram, att testas vid aktiviteter under 2024.

Erbjudande om kostnadsfri digital medlemsföreläsning på kvällstid för medlemmar testades under hösten 2023, dock fanns inget intresse från medlemmarna då. Frågan om medlemsföreläsningar återkommer under 2024.

Ekonomi

Se separat bilaga.

Riksföreningen inkomster består av medlemsavgifter samt de avgifter som utställare vid Riksforum erlägger för sin medverkan. Riksföreningen har sedan 2021 ett Swish-konto för att enklare rekrytera nya medlemmar vid konferenser, mässor etc.

Under 2023 har styrelsen undersökt möjligheten till stipendier för ideella föreningar och ansökt om medel för studiebesök vid en demensverksamhet i Skåne under 2024 samt medverkan vid konferensen Äldreomsorgsdagarna hösten 2024. Vid årets slut hade beslut ännu inte inkommit till styrelsen.

Det faktum att konferensen Riksforum inte kunde genomföras 2023 innebar ett stort ekonomiskt avbräck för Riksföreningen, då den gick miste om utställaravgifterna. Detta kommer att innebära behov av ytterligare sparsamhet under 2024.

Medlemmar

Vid 2023 års slut hade Riksföreningen 502 medlemmar.

Under året tillkom 57 nya medlemmar och 108 medlemmar begärde utträde (eller avregistrerades på grund av obetald medlemsavgift). Den främsta orsaken till avsägande av medlemskap är pensionering. Den fortsatt bistra ekonomiska utvecklingen i landet under 2023 har sannolikt försvårat rekrytering av medlemmar till ideella organisationer såsom Riksföreningen.

Avslutande reflektion kring år 2023

I backspegeln har det blivit tydligt att den dåliga samhällsekonomin, konflikter i omvärlden och fokus för den allmänna debatten inom landet har påverkat det tydliga fokus som fanns på hälso- och sjukvård, omvårdnad och omsorg under och omedelbart efter pandemin. Under 2023 har mycket av den offentliga debatten handlat om andra frågor. Det ekonomiska läget med hög inflation och räntor, samt neddragningar och hög arbetsbelastning i på många håll hälso- och sjukvården, har påverkat såväl Riksföreningen som andra ideella föreningar i landet.

Riksföreningen har sett minskade praktiska möjligheter att medverka i olika forum, både för egen del och för medlemmarna. Antalet medlemmar i Riksföreningen har minskat något. Detta är en trend som syns i många ideella sammanhang i landet. Riksföreningen kommer under 2024 att arbeta för att vända den. Den vanligaste patienten i hälso- och sjukvården är en äldre person, och Riksföreningen skulle kunna samla betydligt fler medlemmar. Nya strategier behövs för att föra samman sjuksköterskor inom vård av äldre och personer med kognitiv sjukdom/demenssjukdom.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår årsmötet besluta att godkänna den av styrelsen lämnade verksamhetsberättelsen för 2023.

Styrelsen i mars 2024

Moana Zillén

Ann-Christin Kärrman

Eva Saaw

Kristina Iritz Hedberg

Helena Johansson

Kristina Nyckelgård

Anna Swall

Frida Ostonen Peelen